

บทที่ 5

การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาโดยผู้ใช้

สืบเนื่องจากการศึกษาลักษณะ รูปแบบ เนื้อหา และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในบทที่ 4 ผู้วิจัยศึกษาต่อไปยังการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ดังกล่าวของผู้ใช้เว็บไซต์พระพุทธศาสนา ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลวิจัยจากแบบสอบถาม โดยวิธีเก็บแบบสอบถามออนไลน์ (Online Survey) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 223 คน

โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้โครงคำถามจากแนวคิดการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification) และการศึกษาของโรซาลินด์ ฮาคเกตต์ มีจุดประสงค์เพื่อทราบถึงการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาจากมุมมองผู้ใช้จริง

ผลการวิจัยด้านการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาโดยผู้ใช้สามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ใช้ตามลักษณะทางสังคมประชากร

เพศ

ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 227 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 51.54 เป็นเพศชายจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 และเพศที่สามจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.76 (ดูตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงความถี่และร้อยละจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ร้อยละ	จำนวน (คน)
ชาย	44.93	102
หญิง	51.54	117
เพศที่สาม	1.76	4
ไม่แสดงความเห็น	1.76	4
รวม	100	227

อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 227 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 40.97 รองลงมาอยู่ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 (ดูตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงความถี่และร้อยละจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	ร้อยละ	จำนวน (คน)
น้อยกว่า 20 ปี	5.29	12
21 – 30 ปี	40.97	93
31 – 40 ปี	20.70	47
41 – 50 ปี	16.30	37
51 – 60 ปี	5.29	12
60 ปีขึ้นไป	1.32	3
ไม่แสดงความเห็น	10.13	23
รวม	100	227

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำจัดกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 3 กลุ่ม ตามช่วงอายุ โดยอ้างอิงการพัฒนาการของมนุษย์ตามช่วงอายุ¹ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 0 – 30 ปี เป็นกลุ่มช่วงอายุที่ 1 จัดเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 51.47

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 31 – 40 ปี เป็นกลุ่มช่วงอายุที่ 2 จัดเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตวัยผู้ใหญ่ มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มช่วงอายุที่ 3 จัดเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตวัยผู้ใหญ่จนถึงวัยสูงอายุ มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 25.49 (ดูตาราง 19)

ตารางที่ 19 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามเกณฑ์อายุ

อายุ	ร้อยละ	จำนวน (คน)
กลุ่มช่วงอายุที่ 1 (0-31ปี)	51.47	105
กลุ่มช่วงอายุที่ 2 (31 – 40 ปี)	23.04	47
กลุ่มช่วงอายุที่ 3 (41 ปีขึ้นไป)	25.49	52
รวม	100	204

ระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 227 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 56.83 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.23 (ดูตารางที่ 20)

¹ สุชา จันทน์เอม , จิตวิทยาพัฒนาการ , กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2536 (น. 2-3)

ตารางที่ 20 แสดงความถี่และร้อยละจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ร้อยละ	จำนวน (คน)
ประถมศึกษา	0.44	1
มัธยมศึกษาต้น	0.88	2
มัธยมศึกษาปลาย	5.73	13
อนุปริญญา	6.17	14
ปริญญาตรี	56.83	129
ปริญญาโท	24.23	55
ปริญญาเอก	3.52	8
ไม่แสดงความเห็น	2.20	5
รวม	100	227

ระดับความสนใจในพระพุทธศาสนา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 227 คน ส่วนใหญ่มีความสนใจในพระพุทธศาสนาในระดับมาก จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 33.92 และมีความสนใจในระดับมากที่สุด มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84 (ดูตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงความถี่และร้อยละจำแนกตามระดับความสนใจในพระพุทธศาสนา

ระดับความสนใจในพระพุทธศาสนา	ร้อยละ	จำนวน (คน)
มากที่สุด	30.84	70
มาก	33.92	77
ปานกลาง	27.75	63
น้อย	3.96	9
น้อยที่สุด	1.32	3
ไม่แสดงความเห็น	2.20	5
รวม	100	227

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาธรรมะ

พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในชีวิตประจำวัน

สื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ สื่ออินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย = 3.69) และ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เปิดรับเนื้อหาธรรมะมากเป็นอันดับสอง (ค่าเฉลี่ย= 3.45)ส่วนสื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้น้อยที่สุดคือ สื่อวิทยุกระจายเสียง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.19 และสื่อโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 2.56 (ดูตาราง 22)

ตารางที่ 22 แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยของสื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เปิดรับเนื้อหาธรรมะในชีวิตประจำวัน

สื่อ		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
สื่ออินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์)	ร้อยละ	9.09	12.44	16.27	24.4	37.8	3.69 มาก
	จำนวน	19	26	34	51	79	
สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)	ร้อยละ	7.66	13.4	22.97	37.8	18.18	3.45 มาก
	จำนวน	16	28	48	79	38	
สื่อบุคคล (พระสงฆ์)	ร้อยละ	19.32	22.22	27.54	22.22	8.7	2.79 ปานกลาง
	จำนวน	40	46	57	46	18	
สื่อโสตทัศน์ (เทป/ซีดี)	ร้อยละ	29.76	20.98	19.02	19.02	11.22	2.61 ปานกลาง
	จำนวน	61	43	39	39	23	
สื่อโทรทัศน์ (รายการโทรทัศน์)	ร้อยละ	16.18	30.88	37.25	12.25	3.43	2.56 น้อย
	จำนวน	33	63	76	25	7	
สื่อวิทยุกระจายเสียง (สถานีวิทยุ)	ร้อยละ	35.44	30.58	19.9	7.77	6.31	2.19 น้อย
	จำนวน	73	63	41	16	13	
ค่าเฉลี่ยรวม							2.88 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81-2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00หมายถึง มากที่สุด

ความถี่ในการใช้สื่อเพื่อเปิดรับธรรมะในชีวิตประจำวัน แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

เมื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้สื่อเพื่อเปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาโดยแบ่งตามช่วงอายุ พบว่า ความถี่ในการใช้สื่อในแต่ละช่วงอายุไม่แตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับ 1 และใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากเป็นอันดับ 2 (ดูตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงเปรียบเทียบความถี่ในการใช้สื่อเพื่อเปิดรับธรรมะในชีวิตประจำวัน แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

สื่อธรรมะในชีวิตประจำวัน	ช่วงอายุที่ 1 (0-30 ปี)		ช่วงอายุที่ 2 (31-40 ปี)		ช่วงอายุที่ 3 (41 ปีขึ้นไป)	
	ค่าเฉลี่ย	(อันดับ)	ค่าเฉลี่ย	(อันดับ)	ค่าเฉลี่ย	(อันดับ)
สื่ออินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์)	3.08	(1)	3.98	(1)	3.69	(1)
สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)	2.98	(2)	3.7	(2)	3.37	(2)
สื่อบุคคล (พระสงฆ์)	2.43	(3)*	2.6	(3)	2.75	(4)
สื่อโสตทัศน (เทป/ซีดี)	2.00	(5)	2.57	(4)	2.92	(3)
สื่อโทรทัศน์ (รายการโทรทัศน์)	2.43	(3)*	2.23	(5)	2.40	(5)
สื่อวิทยุกระจายเสียง (สถานีวิทยุ)	1.77	(6)	2.15	(6)	2.33	(6)

*มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จึงจัดให้อยู่อันดับเดียวกัน

พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อธรรมะในชีวิตประจำวันแบ่งเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 23 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกลุ่มช่วงอายุต่างกันมีพฤติกรรมในการเปิดรับเนื้อหาธรรมจากสื่อแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่าการเปิดรับเนื้อหาธรรมะจากสื่อแตกต่างกันตามช่วงอายุต่างๆอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ มีดังนี้

- ในการเปิดรับธรรมะด้วยสื่ออินเทอร์เน็ตมีผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ในการเปิดรับธรรมะด้วยสื่อสิ่งพิมพ์มีผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ในการเปิดรับธรรมะด้วยสื่อโสตทัศนมีผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ในการเปิดรับธรรมะด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงมีผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การเปิดรับเนื้อหาธรรมะในชีวิตประจำวัน แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

การเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวัน	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
สื่ออินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์)	3.08 ^a	3.98 ^b	3.69 ^c	6.41	0.002*	b>a
สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)	2.98 ^a	3.70 ^b	3.37 ^c	4.76	0.010*	b>a
สื่อบุคคล (พระสงฆ์)	2.43	2.60	2.75	0.94	0.391	
สื่อสตรีทส์ (เทป/ซีดี)	2.00 ^a	2.00 ^b	2.57 ^c	8.04	0.000*	c>a
สื่อโทรทัศน์ (รายการโทรทัศน์)	2.43	2.23	2.40	0.45	0.638	
สื่อวิทยุกระจายเสียง (สถานีวิทยุ)	1.77 ^a	2.15 ^b	2.33 ^c	3.97	0.020*	c>a

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 22-24 ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมการเปิดรับสื่อธรรมะในชีวิตประจำวันได้ว่า สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 และสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอันดับสอง ในการใช้เปิดรับเนื้อหาธรรมะในทุกกลุ่มช่วงอายุ อีกทั้งในกลุ่มช่วงอายุที่ 2 และ 3 ใช้สื่อต่างๆเพื่อเปิดรับเนื้อหาธรรมะมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มช่วงอายุที่ 1

ทักษะในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในเว็บไซต์

ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะเป็นส่วนใหญ่ โดยมีปริมาณในการใช้ทักษะการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในสื่ออินเทอร์เน็ต ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเปิดรับเนื้อหาธรรมะออนไลน์จากเว็บไซต์โดยวิธีการอ่านบทความธรรมะออนไลน์จากเว็บไซต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.65 รองลงมาคือ ฟังธรรมะออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 19.05 และลำดับสุดท้ายคือการดูคลิปเทศนาออนไลน์จากเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 7.19 (ดูตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ปริมาณในการใช้ทักษะการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในสื่ออินเทอร์เน็ต

ทักษะการเปิดรับเนื้อหาธรรมะ		น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
อ่านบทความธรรมะออนไลน์/ จากเว็บไซต์	ร้อยละ	13.64	21.72	64.65	100
	จำนวน	27	43	128	198
ฟังธรรมออนไลน์/จากเว็บไซต์	ร้อยละ	39.46	41.50	19.05	100
	จำนวน	58	61	28	147
ดูคลิปธรรมะคลิปเทศนาออนไลน์/ จากเว็บไซต์	ร้อยละ	50.30	42.51	7.19	100
	จำนวน	84	71	12	167

ทักษะในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในเว็บไซต์แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 25 ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาธรรมะในสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่ใช้สื่อในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะ ไม่พบว่ามีผลแตกต่างตามช่วงอายุที่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 2.061,sig. = 0.72) กล่าวคือ ทุกช่วงอายุเปิดรับสื่อด้วยการอ่านบทความธรรมะออนไลน์มากที่สุด รองลงมาเป็นการเปิดรับด้วยการฟังธรรมออนไลน์ และเปิดรับด้วยการดูคลิปเทศนาออนไลน์เป็นอันดับสุดท้าย (ดูตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ทักษะในการเปิดรับเนื้อหาธรรมะในเว็บไซต์แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทักษะการเปิดรับเนื้อหาธรรมะ			จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	อ่านบทความธรรมะออนไลน์	ฟังธรรมออนไลน์	ดูคลิปธรรมะออนไลน์			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	57	13	6	76	2.06	0.72
	(75)	(17.1)	(7.9)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	29	6	4	39		
	(74.4)	(15.4)	(10.3)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	30	8	1	39		
	(76.9)	(20.5)	(2.6)	(100)		
รวม	116	27	11	154		
	(75.3)	(17.5)	(7.1)	100		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมการใช้บริการต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต

ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการใช้บริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ระดับการใช้ “ใช้บางครั้ง” โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.66 โดยบริการทางอินเทอร์เน็ตที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้บ่อย คือการค้นหาข้อมูลทางการศึกษา / อาชีพ / ความรู้ทั่วไป (ค่าเฉลี่ย = 4) รองลงมาคือ การใช้รับ-ส่งอีเมล (E-mail) (ค่าเฉลี่ย = 3.84) อันดับ 3 คือ การใช้ส่งข้อมูล/ download/ upload ข้อมูลต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.67) และการใช้ติดตามข่าวสารใน Social Network (ค่าเฉลี่ย = 3.51) (ดูตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการใช้บริการด้านต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต

บริการในอินเทอร์เน็ต		ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อยพอสมควร	เป็นประจำ	สรุปผล
ใช้ค้นหาข้อมูลทางการศึกษา / อาชีพ / ความรู้ทั่วไป	ร้อยละ	0.93	3.26	25.58	35.35	34.88	4 บ่อยพอสมควร
	จำนวน	2	7	55	76	75	
ใช้รับ-ส่งอีเมล (E-mail)	ร้อยละ	3.72	8.37	24.65	26.98	36.28	3.84 บ่อยพอสมควร
	จำนวน	8	18	53	58	78	
ใช้ส่งข้อมูล/download/ upload ข้อมูลต่างๆ	ร้อยละ	5.24	11.43	22.86	31.9	28.57	3.67 บ่อยพอสมควร
	จำนวน	11	24	48	67	60	
ใช้ติดตามข่าวสารใน Social Network (Facebook, Twitter, อื่นๆ)	ร้อยละ	15.87	11.54	13.94	23.08	35.58	3.51 บ่อยพอสมควร
	จำนวน	33	24	29	48	74	
ใช้ติดตามข่าวสารบ้านเมือง	ร้อยละ	9.91	12.74	31.6	27.36	18.4	3.32 บางครั้ง
	จำนวน	21	27	67	58	39	
ใช้แสดงความเห็นในกลุ่มข่าวสารต่างๆ เช่น การใช้ Webboard	ร้อยละ	17.31	28.85	24.52	17.79	11.54	2.77 บางครั้ง
	จำนวน	36	60	51	37	24	
ใช้สนทนากับเพื่อนผ่านโปรแกรมแชท : MSN, G-Talk, Skype หรือ โปรแกรมอื่นๆ	ร้อยละ	26.34	19.02	24.88	13.66	16.1	2.74 บางครั้ง
	จำนวน	54	39	51	28	33	

ตารางที่ 27 (ต่อ) แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการใช้บริการด้านต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต

บริการในอินเทอร์เน็ต		ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อยพอสมควร	เป็นประจำ	สรุปผล
ใช้ฟังเพลงดู มีวีสควิตี้โอ	ร้อยละ	27.14	24.29	22.86	17.14	8.57	2.56 นาน ๆ ครั้ง
	จำนวน	57	51	48	36	18	
	จำนวน	91	45	34	19	13	
ใช้ดูหนัง ดูรายการโทรทัศน์ย้อนหลัง	ร้อยละ	29.38	24.64	24.64	16.11	5.21	2.43 บางครั้ง
	จำนวน	62	52	52	34	11	
ใช้เล่นเกมส์	ร้อยละ	45.05	22.28	16.83	9.41	6.44	2.1 นาน ๆ ครั้ง
ใช้ซื้อ-ขายสินค้า/ประมูลสินค้า	ร้อยละ	58.25	21.36	9.22	7.28	3.88	1.77 ไม่เคยเลย
	จำนวน	120	44	19	15	8	
ใช้สนทนาในห้องแชท (Chatroom)	ร้อยละ	65.67	17.91	9.45	3.98	2.99	1.61 ไม่เคยเลย
	จำนวน	132	36	19	8	6	
ทำเว็บไซต์ของตนเอง	ร้อยละ	74.63	11.22	7.32	1.95	4.88	1.51 ไม่เคยเลย
	จำนวน	153	23	15	4	10	
ใช้เขียนไดอารีออนไลน์ เขียนบล็อก(Blog)	ร้อยละ	77.94	10.78	6.86	3.43	0.98	1.39 ไม่เคยเลย
	จำนวน	159	22	14	7	2	
ค่าเฉลี่ยรวม							2.66 บางครั้ง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ไม่เคยเลย 1.81-2.60 หมายถึง นาน ๆ ครั้ง 2.61-3.40 หมายถึง บางครั้ง 3.41-4.20 หมายถึง บ่อยพอสมควร และ 4.21-5.00 หมายถึง เป็นประจำ

พฤติกรรมการใช้บริการต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 27 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกลุ่มช่วงอายุต่างกันมีพฤติกรรมการใช้บริการต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่ามีบางกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติแตกต่างกันตามช่วงอายุต่าง ๆ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนาดังต่อไปนี้

- การใช้บริการด้านใช้ติดตามข่าวสารใน Social Network (Facebook, Twitter, อื่นๆ) เป็นบริการที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 ใช้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3
- การใช้บริการด้านการสนทนากับเพื่อนผ่านโปรแกรมแชท : MSN, G-Talk, Skype หรือ โปรแกรมอื่นๆ เป็นบริการที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 ใช้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3
- การใช้บริการเล่นเกมส์ เป็นบริการที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 ใช้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3
- การใช้บริการด้านดูหนัง ดูรายการโทรทัศน์ย้อนหลัง เป็นบริการที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 ใช้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3
- การใช้บริการด้านฟังเพลงดู มิวสิควีดีโอ เป็นบริการที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 ใช้มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 (ดูตารางที่ 20)

ดังนั้นจากตารางที่ 28 สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ใช้ที่มีอายุน้อยมีพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตในการเล่นมากกว่ากลุ่มช่วงอายุอื่น โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสื่อสาร ติดตามข่าวสาร และใช้เป็นสื่อบันเทิงที่เข้ามาแทนการดูโทรทัศน์ (ดูตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมใช้บริการในอินเทอร์เน็ตแบ่งตามเกณฑ์อายุ

บริการต่าง ๆในอินเทอร์เน็ต	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
ใช้ค้นหาข้อมูลทางการศึกษา / อาชีพ / ความรู้ทั่วไป	3.92	4.22	3.84	2.37	.09	
ใช้ติดตามข่าวสารบ้านเมือง	3.31	3.40	3.16	0.44	.64	
ใช้ส่งข้อมูล/download/ upload ข้อมูลต่างๆ	3.87 ^a	3.68 ^b	3.33 ^c	3.58	.03	a>c
ใช้ติดตามข่าวสารใน Social Network (Facebook, Twitter, อื่นๆ)	4.01 ^a	3.32 ^b	2.63 ^c	17.40	.00*	a>b,c
ใช้สนทนากับเพื่อนผ่านโปรแกรมแชท : MSN, G-Talk, Skype หรือ โปรแกรมอื่นๆ	2.97 ^a	2.67 ^b	2.27 ^c	4.30	.02*	a>c
ใช้สนทนาในห้องแชท (Chatroom)	1.76	1.60	1.39	1.99	.14	
ใช้รับ-ส่งอีเมล (E-mail)	3.73	4.16	3.71	2.54	.08	
ใช้แสดงความเห็นในกลุ่มข่าวสารต่างๆ เช่น การใช้Webboard	2.78	3.12	2.58	2.45	.09	
ทำเว็บไซต์ของตนเอง	1.50	1.73	1.38	1.20	.30	
ใช้เขียนไดอารี่ออนไลน์ เขียนบล็อก(Blog)	1.39	1.43	1.45	0.08	.93	
ใช้ซื้อ-ขายสินค้า / ประมูลสินค้า	1.82	1.93	1.63	.830	.44	
ใช้เล่นเกมส์	2.50 ^a	1.72 ^b	1.59 ^c	12.30	.00*	a>b,c
ใช้ดูหนัง ดูรายการโทรทัศน์ย้อนหลัง	2.85 ^a	2.14 ^b	2.00 ^c	10.90	.00*	a>b,c
ใช้ฟังเพลงดู มิวสิควิดีโอ	2.99 ^a	1.91 ^b	1.73 ^c	21.89	.00*	a>b,c

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับธรรมะ

พฤติกรรมกรรมการกิจกรรมธรรมะในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ในภาพรวม พบว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับธรรมะที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำในเว็บไซต์อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมที่ทำมากเป็นอันดับ 1 คือ การเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย = 3.45) รองลงมาคือ การเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในWebboardในเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ยที่ = 3.18) (ดูตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกิจกรรมที่ทำในเว็บไซต์เกี่ยวกับธรรมะ

กิจกรรมที่ทำในเว็บไซต์		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
ท่านมักจะเข้าไปหาอ่านธรรมะคำสอนต่างๆในเว็บไซต์	ร้อยละ	15.1	11.46	17.19	25.52	30.73	3.45 มาก
	จำนวน	29	22	33	49	59	
ท่านมักจะเข้าไปหาอ่านธรรมะคำสอนต่างๆในWebboardในเว็บไซต์	ร้อยละ	17.62	17.1	18.65	23.32	23.32	3.18 ปานกลาง
	จำนวน	34	33	36	45	45	
ท่านมักเข้าไปหาความรู้เกี่ยวกับการทำสมาธิและวิธีปฏิบัติธรรมในเว็บไซต์ธรรมะ	ร้อยละ	21.24	15.54	21.76	20.21	21.24	3.05 ปานกลาง
	จำนวน	41	30	42	39	41	
ท่านมักจะเข้าไปหาฟัง/ดาวน์โหลดไฟล์เสียงธรรมเทศนาต่างๆในเว็บไซต์	ร้อยละ	26.42	16.06	19.69	19.17	18.65	2.88 ปานกลาง
	จำนวน	51	31	38	37	36	
ท่านมักจะเข้าไปหาดูวิดีโอธรรมะเรื่องที่ท่านสนใจในเว็บไซต์	ร้อยละ	23.44	22.92	25	15.63	13.02	2.72 ปานกลาง
	จำนวน	45	44	48	30	25	
ท่านมักจะเข้าไปหาดาวนโหลดหนังสือธรรมะออนไลน์ในเว็บไซต์	ร้อยละ	27.75	17.8	25.65	15.18	13.61	2.69 ปานกลาง
	จำนวน	53	34	49	29	26	
ท่านมักจะดาวน์โหลดสื่อธรรมะต่างๆ เช่น หนังสือธรรมะ ไฟล์เสียงธรรมเทศนา และวิดีโอธรรมะมาเก็บไว้เพื่อนำไปเผยแพร่	ร้อยละ	30.73	20.31	20.83	14.06	14.06	2.60 น้อย
	จำนวน	59	39	40	27	27	
ท่านเข้าไปอ่าน/ดาวน์โหลดพระไตรปิฎกจากเว็บไซต์	ร้อยละ	37.82	23.32	21.24	9.84	7.77	2.26 น้อย
	จำนวน	73	45	41	19	15	
ท่านมักจะเข้าไปหาดูภาพการ์ตูนธรรมะ/วิดีโอการ์ตูนธรรมะในเว็บไซต์	ร้อยละ	34.9	29.69	23.44	5.21	6.77	2.19 น้อย
	จำนวน	67	57	45	10	13	
ค่าเฉลี่ยรวม							2.78 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

พฤติกรรมในการทำกิจกรรมธรรมะในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์ช่วง

อายุ

จากตารางที่ 28 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกันมีพฤติกรรมทำกิจกรรมธรรมะในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแตกต่างกันตามเกณฑ์ช่วงอายุ เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่า มีบางพฤติกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติแตกต่างกันตามช่วงอายุต่าง ๆ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ได้แก่

- กิจกรรมการเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในเว็บไซต์ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในWebboardในเว็บไซต์ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการเข้าไปหาความรู้เกี่ยวกับการทำสมาธิและวิธีปฏิบัติธรรม ในเว็บไซต์ธรรมะ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการเข้าไปหาฟัง/ดาวน์โหลด ไฟล์เสียงธรรมเทศนาต่างๆในเว็บไซต์เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการเข้าไปหาดูวิดีโอธรรมะเรื่องที่น่าสนใจในเว็บไซต์เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการเข้าไปหาดาวนโหลดหนังสือธรรมะออนไลน์ในเว็บไซต์ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการดาวนโหลดสื่อธรรมะต่างๆ เช่น หนังสือธรรมะ ไฟล์เสียงธรรมเทศนา และวิดีโอธรรมะมาเก็บไว้เพื่อนำไปเผยแพร่ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- กิจกรรมการอ่าน/ดาวนโหลดพระไตรปิฎกจากเว็บไซต์ เป็นกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 พฤติกรรมการทำกิจกรรมธรรมะในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตาม
เกณฑ์ช่วงอายุ

กิจกรรมที่ทำในเว็บไซต์ธรรมะ	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31-40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
ท่านมักจะเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในเว็บไซต์	2.49 ^a	3.47 ^b	3.37 ^c	7.28	0.00*	b,c>a
ท่านมักจะเข้าไปหาอ่านธรรมะ คำสอนต่างๆในWebboardใน เว็บไซต์	2.30 ^a	3.32 ^b	3.12 ^c	7.61	0.00*	b,c>a
ท่านมักเข้าไปหาความรู้เกี่ยวกับการ ทำสมาธิและวิธีปฏิบัติธรรม ในเว็บไซต์ธรรมะ	2.21 ^a	3.11 ^b	3.10 ^c	7.19	0.00*	b,c>a
ท่านมักจะเข้าไปหาฟัง/ดาวน์โหลด ไฟล์เสียงธรรมเทศนาต่างๆใน เว็บไซต์	2.05 ^a	2.96 ^b	3.00 ^c	8.27	0.00*	b,c>a
ท่านมักจะเข้าไปหาดูวิดีโอธรรมะ เรื่องที่ท่านสนใจในเว็บไซต์	2.05 ^a	2.51 ^b	2.81 ^c	4.60	0.01*	c>a
ท่านมักจะเข้าไปหาดาวนโหลด หนังสือธรรมะออนไลน์ในเว็บไซต์	1.88 ^a	2.77 ^b	2.69 ^c	7.59	0.00*	b,c>a
ท่านมักจะดาวนโหลดสื่อธรรมะต่างๆ เช่น หนังสือธรรมะ ไฟล์เสียงธรรมะ เทศนา และวิดีโอธรรมะมาเก็บไว้เพื่อ นำไปเผยแพร่	1.84 ^a	2.68 ^b	2.63 ^c	7.03	0.00*	b,c>a
ท่านเข้าไปอ่าน/ดาวนโหลดพระ ไตรปิฎกจากเว็บไซต์	1.55 ^a	2.23 ^b	2.54 ^c	10.11	0.00*	b,c>a
ท่านมักจะเข้าไปหาดูภาพการ์ตูน ธรรมะ/วิดีโอการ์ตูนธรรมะในเว็บไซต์	1.72	2.21	1.98	2.25	0.11	

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 29 - 30 ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมะใน
เว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเข้าไปหาอ่านเนื้อหา
ธรรมะทั้งในส่วนที่เป็นเว็บไซต์และเว็บบอร์ด และผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในกลุ่มช่วงอายุที่ 2

และ 3 มีพฤติกรรมทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับธรรมในเว็บไซต์พระพุทธศาสนามากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในกลุ่มช่วงอายุที่ 1

นอกจากนี้ยังพบว่า การเข้าเว็บไซต์พระพุทธศาสนาสามารถทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเริ่มปฏิบัติธรรมะเพื่อบรรลุนิพพานในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.90) (ดูตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 การเข้าเว็บไซต์พระพุทธศาสนาทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเริ่มปฏิบัติธรรมเพื่อบรรลุนิพพาน

หลังจากท่านเข้าเว็บไซต์ธรรมะทำให้ท่านเริ่มปฏิบัติธรรมเพื่อบรรลุนิพพาน		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	สรุปผล
	จำนวน	45	24	54	30	33	186	2.90
	ร้อยละ	24.19	12.90	29.03	16.13	17.74	100	ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

พฤติกรรมการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ด

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ด คิดเป็นร้อยละ 62 อีกร้อยละ 38 เคยตั้งกระทู้ในเว็บไซตธรรมะ (ดูตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่เคยตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ด

เคยตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดธรรมะหรือไม่	ร้อยละ	จำนวน
เคย	38	73
ไม่เคย	62	119
รวม	100	192

ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดพระพุทธศาสนามีวัตถุประสงค์ในการตั้งกระทู้เป็นอันดับหนึ่ง คือ การตั้งกระทู้เพื่อถามข้อข้องใจเกี่ยวกับธรรมะ (ค่าเฉลี่ย= 3.45) และอันดับ 2 เพื่อแบ่งปันและเผยแพร่หลักธรรม (ค่าเฉลี่ย= 3.33) (ดูตาราง 33)

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละวัตถุประสงค์ในการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์การตั้งกระทู้		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
ถามข้อข้องใจเกี่ยวกับธรรมะ	ร้อยละ	12.16	12.16	21.62	27.03	27.03	3.45
	จำนวน	9	9	16	20	20	มาก
แบ่งปัน/เผยแพร่หลักธรรม	ร้อยละ	13.89	15.28	19.44	26.39	25.00	3.33
	จำนวน	10	11	14	19	18	ปานกลาง
แบ่งปันเรื่องราวไปที่น่าสนใจ	ร้อยละ	12.68	15.49	29.58	18.31	23.94	3.25
	จำนวน	9	11	21	13	17	ปานกลาง
ขอข้อมูลและสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาหลักธรรม คำสอน การทำสมาธิและการปฏิบัติ	ร้อยละ	14.08	12.68	32.39	19.72	21.13	3.21
	จำนวน	10	9	23	14	15	ปานกลาง
แบ่งปัน/เผยแพร่คำสอนจากพระอาจารย์	ร้อยละ	19.44	13.89	20.83	25.00	20.83	3.14
	จำนวน	14	10	15	18	15	ปานกลาง
ต้องการสะสมบุญ สร้างบารมี	ร้อยละ	29.58	11.27	16.90	18.31	23.94	2.96
	จำนวน	21	8	12	13	17	ปานกลาง
ขอความช่วยเหลือ/ขอคำปรึกษา	ร้อยละ	36.49	14.86	20.27	10.81	17.57	2.58
	จำนวน	27	11	15	8	13	ปานกลาง
ถามคำถามเกี่ยวกับปัญหาชีวิต/ส่วนตัว	ร้อยละ	44.44	15.28	22.22	6.94	11.11	2.25
	จำนวน	32	11	16	5	8	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม							3.02 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

พฤติกรรมการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 33 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการตั้งกระทู้แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการตั้งกระทู้

เมื่อสอบถามเหตุผลในการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามเกณฑ์อายุอย่างมีนัยยะสำคัญในเหตุผลที่ว่าตั้งกระทู้เพื่อขอความช่วยเหลือ/ขอคำปรึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มช่วงอายุที่ 2 ตอบมากกว่ากลุ่มช่วงอายุอื่นๆ

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการตั้งและตอบกระทู้ไม่แตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ อย่างไรก็ตาม เมื่อสอบถามเหตุผลในการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ด และทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามเกณฑ์อายุอย่างมีนัยยะสำคัญในเหตุผลที่ว่าตั้งกระทู้เพื่อขอความช่วยเหลือ/ขอคำปรึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มช่วงอายุที่ 2 ตอบมากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 3 (ดูตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 พฤติกรรมในการตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

พฤติกรรมในการตั้งกระทู้ ในเว็บบอร์ด	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
ขอความช่วยเหลือ/ขอคำปรึกษา	2.44 ^a	3.27 ^{ab}	2.03 ^c	4.712	.01*	b>c

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในเว็บไซด์พระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเยียวยา

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งใช้เว็บบอร์ดเป็นเครื่องมือในการในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเยียวยาปัญหา จากผลการวิจัยพบว่าผู้ที่ตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดมีความรู้สึกสบายใจและปลอดภัยในระดับปานกลางในการสอบถามปัญหาเกี่ยวกับธรรมะหรือแนวทางการปฏิบัติในเว็บไซด์พระพุทธศาสนา และในการสอบถามปัญหาชีวิตส่วนตัว โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพฤติกรรมใช้เว็บไซต์ในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเยียวยาปัญหา

ใช้เว็บไซต์แก้ไขปัญหา และรักษาเยียวยา		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	ไม่เคย ตั้งกระทู้
เมื่อมีปัญหารรรมะ/แนว ทางการปฏิบัติ	ร้อยละ	2.30	5.10	31.30	18.20	9.70	66.60	33.50
	จำนวน	4	9	55	32	17	117	59
เมื่อมีปัญหาชีวิตส่วนตัว	ร้อยละ	6.80	10.70	24.30	10.70	6.80	59.3	40.70
	จำนวน	12	19	43	19	12	105	72

สืบเนื่องจากตารางที่ 35 ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยตั้งกระทู้ถามซึ่งมีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญตามเกณฑ์อายุ คือ ปัญหาสงสัยเกี่ยวกับรรรมะ มีความแตกต่างกันตามช่วงอายุอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square =15.86, sig. = 0.2) ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามไม่ค่อยตั้งกระทู้เพื่อถามคำถาม เมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่มที่เคยตั้งกระทู้ถามสูงที่สุดเป็นการตั้งกระทู้ถามปัญหารรรมะพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามช่วงอายุ 2 และ 3 มีพฤติกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 ปัญหาที่นำมาตั้งกระทู้ถามแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตั้งกระทู้ในเว็บไซต์เพื่อถามเกี่ยวกับ				จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi- square	Sig.
	รรรมะ	ปัญหา ชีวิต	ถาม ทั้ง 2 อย่าง	ไม่เคย ถาม			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	9	2	5	59	75	15.86	0.02*
	(12)	(2.70)	(6.70)	(78.7)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	12	2	7	18	39		
	(30.80)	(5.10)	(17.90)	(46.2)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	14	3	4	25	46		
	(30.40)	(6.50)	(8.70)	(54.3)	(100)		
รวม	35	7	16	102	160		
	(21.90)	(4.40)	(10)	(63.8)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

พฤติกรรมการตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด คิดเป็นร้อยละ 53.3 อีกร้อยละ 46.7 ไม่เคยตอบกระทู้ในเว็บไซต์ธรรมะ (ดูตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด

เคยตอบกระทู้ในเว็บบอร์ดธรรมะหรือไม่	ร้อยละ	จำนวน
เคย	53.3	104
ไม่เคย	46.7	91
รวม	100	195

วัตถุประสงค์ในการตอบกระทู้

ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดธรรมะมีวัตถุประสงค์ในการตั้งกระทู้เป็นอันดับหนึ่ง คือ การตั้งกระทู้เพื่อถามข้อข้องใจเกี่ยวกับธรรมะ และอันดับ 2 เพื่อแบ่งปันและเผยแพร่หลักธรรม (ดูตาราง 38)

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละวัตถุประสงค์ในการตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด

วัตถุประสงค์การตอบกระทู้		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
เพื่อแบ่งปันและเผยแพร่ธรรมะ	ร้อยละ	17.00	9.00	24.00	24.00	26.00	3.33
	จำนวน	17	9	24	24	26	มาก
แสดงการอนุโมทนา	ร้อยละ	11.76	11.76	24.51	28.43	23.53	3.40
	จำนวน	12	12	25	29	24	มาก
ตอบด้วยการให้กำลังใจ	ร้อยละ	9.71	6.80	27.18	33.98	22.33	3.52
	จำนวน	10	7	28	35	23	มาก
แสดงความเห็น	ร้อยละ	7.84	13.73	28.43	29.41	20.59	3.41
	จำนวน	8	14	29	30	21	มาก
ตอบด้วยการยกหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละ	21.36	16.50	22.33	22.33	17.48	2.98
	จำนวน	22	17	23	23	18	ปานกลาง
ตอบด้วยประสบการณ์ส่วนตัว	ร้อยละ	14.85	12.87	33.66	23.76	14.85	3.11
	จำนวน	15	13	34	24	15	ปานกลาง
ตอบเพื่อสะสมบุญ สร้างบารมี	ร้อยละ	40.59	17.82	17.82	12.87	10.89	2.36
	จำนวน	41	18	18	13	11	น้อย

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละวัตถุประสงค์ในการตอบกระทู้ในเว็บบอร์ด (ต่อ)

วัตถุประสงค์การตอบกระทู้		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
ช่วยแก้ปัญหาและหาทางออกให้	ร้อยละ	16.67	16.67	33.33	22.55	10.78	2.94
	จำนวน	17	17	34	23	11	ปานกลาง
เพื่อขอโหลิกรรม	ร้อยละ	46.94	26.53	14.29	7.14	5.10	1.97
	จำนวน	46	26	14	7	5	น้อย

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ตอนที่ 5 การรับรู้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

การติดต่อสื่อสารในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา(Religion Communicating in Websites)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับรู้ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสารในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี เห็นได้จากมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากเห็นด้วยในระดับสูง โดยผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่าเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเป็นสถานที่ที่จะได้พบกับผู้ที่ความสนใจด้านธรรมะเหมือนกับตนมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 91.1 อันดับรองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ทำให้ทราบข่าวการทำบุญหลายแห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.9 และผู้ตอบแบบสอบถามยังรับรู้เว็บไซต์พระพุทธศาสนาช่วยให้ติดตามข่าวสารต่างๆ ของกิจกรรมวัดและเว็บไซต์ได้ คิดเป็นร้อยละ 66.8 รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละการรับรู้ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสารในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

การรับรู้ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสารใน เว็บไซต์พระพุทธศาสนา		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านคิดว่าเว็บไซต์ธรรมะเป็นสถานที่ที่ท่านจะได้ พบผู้ที่มีความสนใจเรื่องธรรมะเหมือนกันกับท่าน	ร้อยละ	91.1	8.9	100
	จำนวน	185	18	203
ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อท่าน เพราะ ทำให้ท่านทราบข่าวการทำบุญหลายแห่ง	ร้อยละ	73.9	26.1	100
	จำนวน	150	53	203
ท่านได้รับทราบข่าวสารโครงการของวัด/เว็บไซต์ จากทางหน้าเว็บไซต์	ร้อยละ	66.8	33.2	100
	จำนวน	135	67	202
ท่านใช้เว็บไซต์ในการติดตามข่าวสารกิจกรรม/ โครงการต่างๆของวัดและเว็บไซต์	ร้อยละ	66.2	33.8	100
	จำนวน	133	68	201
ท่านเข้าเว็บไซต์ธรรมะเพื่อดูภาพกิจกรรมใน โครงการต่างๆของวัด	ร้อยละ	55.7	44.3	100
	จำนวน	113	90	203
ท่านเคยพบเห็นการว่าร้าย โจมตี แนวทางปฏิบัติ แนวคิดทางปฏิบัติที่ท่านยึดถือในเว็บไซต์ธรรมะ	ร้อยละ	45.8	54.2	100
	จำนวน	92	109	201
ท่านได้รับทราบข่าวสารโครงการของวัด/เว็บไซต์ จากจดหมายข่าว Newsletter	ร้อยละ	34.8	65.2	100
	จำนวน	70	131	201

การติดต่อสื่อสารในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา แบ่งตามช่วงอายุ

จากตารางที่ 39 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมรับรู้ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสารในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในระดับสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ติดตามข่าวสารกิจกรรม/โครงการต่างๆของวัดและเว็บไซต์

ในภาพรวมของผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้การใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในการติดต่อสื่อสาร แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่รับรู้ประโยชน์ในการติดตามข่าวสารกิจกรรม/โครงการต่างๆของวัดและเว็บไซต์ พบว่ามีการรับรู้ประโยชน์ที่แตกต่าง

กันตามกลุ่มช่วงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 9.76, sig. = 0.01) โดยช่วงอายุที่ 3 มีปริมาณการรับรู้ประโยชน์ในประเด็นนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตาราง 40)

ตาราง 40 การรับรู้ประโยชน์ในการติดตามข่าวสารกิจกรรม/โครงการต่างๆของวัดและเว็บไซต์แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ติดตามข่าวสารกิจกรรม/โครงการ ต่างๆของวัดและเว็บไซต์		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi- square	Sig.
	ใช่	ไม่ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	55	28	83	9.76	0.01*
	(66.30)	(33.70)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	34	4	38		
	(89.50)	(10.50)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	37	7	44		
	(84.10)	(15.90)	(100)		
รวม	126	39	165		
	(76.40)	(23.60)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

คุณภาพกิจกรรมในโครงการต่างๆของวัด

ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ใช้เว็บไซต์เพื่อดูภาพกิจกรรมในโครงการต่างๆของวัด แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่รับรู้ประโยชน์ในประเด็นนี้ พบว่ามีความแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 16.54, sig. = 0.00) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตาราง 41)

ตาราง 41 การรับรู้ประโยชน์ในการดูภาพกิจกรรมในโครงการต่างๆ ของวัดแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ดูภาพกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ของวัด		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ใช่	ไม่ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	39	56	95	16.54	0.00*
	(41.10)	(58.90)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	29	13	42		
	(69.00)	(31.00)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	34	13	47		
	(72.30)	(27.70)	(100)		
รวม	102	82	184		
	(55.40)	(44.60)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

การให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา (Religion Inforamtion in Websites)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับรู้ประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา เป็นอย่างดี เห็นได้จากมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากเห็นด้วยในระดับสูง โดยผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าสามารถค้นหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น บทสวดมนต์ ความสำคัญของศาสนพิธี พุทธประวัติ วันสำคัญ ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้สะดวกมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 96.9 และคิดว่ามีเนื้อหาเรื่องหลักธรรม คำสอนพระพุทธศาสนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาได้เป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 93.1 รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละการรับรู้ประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

การรับรู้ประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา			ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านสามารถค้นหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น บทสวดมนต์ ความสำคัญของศาสนพิธี พุทธประวัติ วันสำคัญ ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ได้จำนวนมาก	ร้อยละ	91.1	8.9	100
		จำนวน	175	17	192
	ได้สะดวก	ร้อยละ	96.9	3.1	100
		จำนวน	187	6	193
ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติธรรมในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ได้จำนวนมาก	ร้อยละ	84.3	15.7	100
		จำนวน	161	30	191
	ได้สะดวก	ร้อยละ	91.7	8.3	100
		จำนวน	176	16	192
ท่านพบว่าเนื้อหาเรื่องหลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ได้จำนวนมาก	ร้อยละ	93.1	6.9	100
		จำนวน	175	13	188
	ได้สะดวก	ร้อยละ	92.7	7.3	100
		จำนวน	177	14	191
ท่านพบว่าสามารถค้นหาเนื้อหาเรื่องการทำสมาธิและการปฏิบัติธรรมในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ได้จำนวนมาก	ร้อยละ	90.4	9.6	100
		จำนวน	170	18	188
	ได้สะดวก	ร้อยละ	88.9	11.1	100
		จำนวน	169	21	190

การให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 42 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมรับรู้ประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในระดับสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติธรรม "ได้สะดวก" ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ในภาพรวมของผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมรับรู้ประโยชน์ด้านการให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในระดับสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่รับรู้ประโยชน์ในประเด็นการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติธรรมได้สะดวกในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา พบว่ามีความแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 6.86, sig. = 0.03) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 แสดงการรับรู้ประโยชน์ด้านค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติธรรม "ได้สะดวก" ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับ สถานที่ปฏิบัติธรรม "ได้สะดวก" ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi- square	Sig.
	ใช่	ไม่ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	74	11	85	6.86	0.03*
	(87.10)	(12.90)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	38	1	39		
	(97.40)	(2.60)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	46	1	47		
	(97.90)	(2.10)	(100)		
รวม	158	13	171		
	(92.40)	(7.60)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ค้นหาเนื้อหาเรื่องการทำสมาธิและการปฏิบัติธรรม"ได้สะดวก"ในเว็บไซต์
พระพุทธศาสนา

ในภาพรวมของผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมรับรู้ประโยชน์ด้าน
การให้ข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในระดับสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่รับรู้
ประโยชน์ในประเด็นการค้นหาเนื้อหาเรื่องการทำสมาธิและการปฏิบัติธรรม"ได้สะดวก"ใน
เว็บไซต์ธรรมะ พบว่ามีความแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-
square = 6.86, sig. = 0.03) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1
(ดูตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 แสดงการรับรู้ประโยชน์ด้านค้นหาเนื้อหาเรื่องการทำสมาธิและการปฏิบัติธรรม"ได้สะดวก"ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ค้นหาเนื้อหาเรื่อง การทำสมาธิและการปฏิบัติธรรม "ได้สะดวก"ในเว็บไซต์ธรรมะ		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi- square	Sig.
	ใช่	ไม่ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	74	11	85	6.86	0.03*
	(87.10)	(12.90)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	38	1	39		
	(97.40)	(2.60)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	46	1	47		
	(97.90)	(2.10)	(100)		
รวม	158	13	171		
	(92.40)	(7.60)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ตอนที่ 6 พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา (Religion Information Seeking In Websites)

จากผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการค้นหาเนื้อหาพระพุทธศาสนาที่ต้องการในระดับมาก เช่น การค้นหาบทสวดมนต์ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 และ การค้นคำตอบในเรื่องธรรมะที่สงสัย ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.5 (ดูตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ประโยชน์ด้านการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

การค้นหาข้อมูลธรรมะ		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	สรุปผล
เมื่อท่านอยากได้บทสวดมนต์ ท่านจะสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	ร้อยละ	9.41	7.92	14.85	28.22	39.6	100	3.81 มาก
	จำนวน	19	16	30	57	80	202	
เมื่อท่านมีคำถามที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ท่านจะเข้าไปหาคำตอบในเว็บไซต์ธรรมะ	ร้อยละ	5.91	10.84	17.73	33.5	32.02	100	3.75 มาก
	จำนวน	12	22	36	68	65	203	
เมื่อท่านรู้สึกอยากทำบุญ ท่านจะสืบค้นว่ากำลังจะมีงานบุญที่ไหนในอินเทอร์เน็ต	ร้อยละ	19.7	20.69	23.15	16.75	19.7	100	2.96 ปานกลาง
	จำนวน	40	42	47	34	40	203	
ค่าเฉลี่ยรวม								3.50 มาก

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกลุ่มช่วงอายุต่างกันมีพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่ามีพฤติกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติแตกต่างกันตามช่วงอายุต่างๆอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ 2 ประเด็น ได้แก่ การค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเมื่อมีคำถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และการค้นหาข้อมูลสถานที่ทำบุญในอินเทอร์เน็ตเมื่อต้องการทำบุญ กล่าวคือ กลุ่มอายุช่วงที่ 2 มีพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์

พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลใน เว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
การค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ พระพุทธศาสนาเมื่อมีคำถามเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา	3.46 ^a	4.29 ^b	3.90 ^c	7.626	.00*	b>a
ค้นหาข้อมูลสถานที่ทำบุญใน อินเทอร์เน็ตเมื่อต้องการทำบุญ	2.62 ^a	3.48 ^b	3.06 ^c	5.949	.00*	b>a

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในการให้ประสบการณ์

ทางศาสนา (Religion Experience in Websites)

จากผลการวิจัย พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนมีประสบการณ์ทางธรรมะโดยผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ การสวดมนต์หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพราะอ่านบทสวดมนต์ในหน้าเว็บไซต์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาเป็นการดูวิดีโอธรรมะแล้วทำให้รู้สึกว่ายู่ในสถานที่นั้นจริง มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 และสุดท้ายการฟังธรรมะเทศนาออนไลน์แล้วนั่งสมาธิตาม มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 (ดูตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทางธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต

ประสบการณ์ทางธรรมะโดยผ่านการใช้อินเทอร์เน็ต		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านเคยฟังธรรมเทศนาออนไลน์แล้วนั่งสมาธิตาม	ร้อยละ	33.70	66.30	100
	จำนวน	64	126	190
ท่านเคยสวดมนต์หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพราะอ่านบทสวดมนต์ในหน้าเว็บไซต์	ร้อยละ	46	54	100
	จำนวน	87	102	189
ท่านเคยดูวิดีโอบันทึกการบรรยายธรรมะแล้วทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณได้ไปอยู่ในสถานที่นั้นจริงๆและมีความรู้สึกร่วมไปกับพิธีที่กำลังเกิดขึ้นในหน้าจอคอมพิวเตอร์	ร้อยละ	35.80	64.20	100
	จำนวน	67	120	187

พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในการให้ประสบการณ์ทางศาสนา แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

จากตารางที่ 47 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมไม่ค่อยมีประสบการณ์ทางธรรมะผ่านการใช้อินเทอร์เน็ต แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุที่เคยมีประสบการณ์ดังกล่าว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติในประเด็น การฟังธรรมเทศนาออนไลน์แล้วนั่งสมาธิ ตาม (ค่า Chi-square = 12.08, sig. = 0.00) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในการให้ประสบการณ์ทางศาสนา แบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ฟังธรรมเทศนาออนไลน์แล้วนั่งสมาธิตาม		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	66	18	84	12.076	0.00*
	(78.60)	(21.40)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	22	19	41		
	(53.70)	(46.30)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	25	22	47		
	(53.20)	(46.80)	(100)		
รวม	113	59	172		
	(65.70)	(34.30)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

พฤติกรรมกรรมการการค้าในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

จากผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 ไม่เคยทำกิจกรรมด้านการค้าในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา ทั้งการเข้าซื้อหรือค้าขายวัตถุมงคลหรือพระเครื่องในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา (ดูตารางที่ 49)

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพฤติกรรมทำการค้าในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

พฤติกรรมกรรมการการค้าในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านเคยเข้าซื้อ หรือขายวัตถุมงคลหรือพระเครื่อง ต่างๆในเว็บไซต์ธรรมะ	ร้อยละ	6.90	93.10	100
	จำนวน	13	175	188

ตอนที่ 7 ทศนคติต่อการใช้ประโยชน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ทศนคติต่อการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา

จากผลการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อความสะดวกในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนาในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.04 ให้คะแนนในระดับมากที่สุดกับข้อความที่ว่า การมีเว็บไซต์พระพุทธศาสนาทำท่านให้ได้เจอเนื้อหาธรรมะมากมาย และจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 ให้คะแนนในระดับมากกับข้อความที่ว่า ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรับเนื้อหาด้านธรรมะได้และแลกเปลี่ยนความเห็นและรับเนื้อหาด้านธรรมะได้ง่ายขึ้น (ดูตารางที่ 50)

ตารางที่ 50 แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา

ทัศนคติต่อการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	สรุปผล
การมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้ท่านเจอเนื้อหาธรรมะมากมาย	ร้อยละ	3.47	4.46	11.88	34.16	46.04	100	4.15 มาก
	จำนวน	7	9	24	69	93	203	
ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรับเนื้อหาด้านธรรมะได้และแลกเปลี่ยนความเห็นและรับเนื้อหาด้านธรรมะได้ง่ายขึ้น	ร้อยละ	1.97	3.94	17.24	38.92	37.93	100	4.07 มาก
	จำนวน	4	8	35	79	77	202	
การมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรู้สึกว่ธรรมะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว	ร้อยละ	3.45	7.39	14.78	32.51	41.87	100	4.02 มาก
	จำนวน	7	15	30	66	85	203	
การมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรู้สึกว่ธรรมะไม่ใช่เรื่องของคนแก่อีกต่อไป	ร้อยละ	4.46	8.42	13.86	32.67	40.59	100	3.97 มาก
	จำนวน	9	17	28	66	82	203	
การมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้ท่านเข้าถึงธรรมะได้ง่าย	ร้อยละ	3.94	5.91	21.18	29.56	39.41	100	3.95 มาก
	จำนวน	8	12	43	60	80	202	
ค่าเฉลี่ยรวม								4.03 มาก

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

จากตารางที่ 50 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกลุ่มช่วงอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในประเด็นดังกล่าวแตกต่างกันตามช่วงอายุต่าง ๆ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ มีดังนี้

- ทัศนคติที่ว่าการมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้เจอเนื้อหาธรรมะมากมาย ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่าอินเทอร์เน็ตทำให้รับเนื้อหาด้านธรรมะได้และแลกเปลี่ยนความเห็นและรับเนื้อหาด้านธรรมะได้ง่ายขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่าการมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้รู้สึกว่าธรรมะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเป็นความเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่าการมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้รู้สึกว่าธรรมะไม่ใช่เรื่องของคนแก่อีกต่อไป ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่าการมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้เข้าถึงธรรมะได้ง่าย ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 51)

ตาราง 51 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ทศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธรศาสนาแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ทศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธรศาสนา	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
การมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้ท่านเจอเนื้อหาธรรมะมากมาย	3.88 ^a	4.45 ^b	4.38 ^c	6.09	0.00*	b,c >a
ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรับเนื้อหาด้านธรรมะได้และแลกเปลี่ยนความเห็นและรับเนื้อหาด้านธรรมะได้ง่ายขึ้น	3.82 ^a	4.40 ^b	4.35 ^c	8.30	0.00*	b,c >a
การมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรู้สึกว่ธรรมะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว	3.69 ^a	4.43 ^b	4.42 ^c	11.22	0.00*	b,c >a
การมีเว็บไซต์ธรรมะในอินเทอร์เน็ตทำให้ท่านรู้สึกว่ธรรมะไม่ใช่เรื่องของคนแก่อีกต่อไป	3.66 ^a	4.43 ^b	4.30 ^c	9.71	0.00*	b,c >a
การมีเว็บไซต์ธรรมะทำให้ท่านเข้าถึงธรรมะได้ง่าย	3.67 ^a	4.33 ^b	4.19 ^c	6.76	0.00*	b,c >a

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหาพระพุทธรศาสนาตามทักษะการรับรู้เนื้อหา

จากผลการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทศนคติที่เห็นด้วยมากต่อการเปิดรับเนื้อหาธรรมะโดยการใช้ทักษะการฟังที่ทำให้เข้าใจธรรมะได้ง่ายและสะดวกมากเป็นอันดับ 1 และ 2 (ค่าเฉลี่ย = 3.79 และ 3.75 ตามลำดับ) (ดูตารางที่ 52)

ตารางที่ 52 แสดงร้อยละ และค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหา พระพุทธศาสนาตามทักษะการรับรู้เนื้อหา

ทัศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหา พระพุทธศาสนาตามรูปแบบ สื่อ		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	สรุปผล
ท่านคิดว่าการรับฟังเนื้อหา ธรรมะด้วยเสียง ทำให้ท่านรับ เรื่องธรรมะได้สะดวก	ร้อยละ	3.96	3.96	27.72	37.62	26.73	100	3.79 มาก
	จำนวน	8	8	56	76	54	202	
ท่านคิดว่าการรับฟังเนื้อหา ธรรมะด้วยเสียง ทำให้ท่าน เข้าใจธรรมะได้ง่าย	ร้อยละ	4.93	4.93	27.09	36.45	26.6	100	3.75 มาก
	จำนวน	10	10	55	74	54	203	
ท่านคิดว่าการดูวิดีโอรายการที่ นำเสนอเนื้อหาธรรมะ ทำให้ ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น	ร้อยละ	3.98	7.96	27.86	41.29	18.91	100	3.63 มาก
	จำนวน	8	16	56	83	38	201	
ท่านคิดว่าการได้พูดคุยเรื่อง ธรรมะในชีวิตประจำวันผ่าน Webboardธรรมะช่วยเตือนใจ ท่านให้อยู่ในศีลในธรรมเสมอ	ร้อยละ	8.37	12.32	24.63	29.06	25.62	100	3.51 มาก
	จำนวน	17	25	50	59	52	203	
ท่านคิดว่าการใช้ตัวอักษรสื่อสาร เนื้อหาธรรมะทำให้ท่านเข้าใจ ธรรมะได้ง่าย	ร้อยละ	8.42	7.43	31.19	32.67	20.3	100	3.49 มาก
	จำนวน	17	15	63	66	41	202	
ท่านคิดว่าการดูภาพการ์ตูน ธรรมะทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ ง่ายขึ้น	ร้อยละ	5.91	11.33	34.98	27.59	20.2	100	3.45 มาก
	จำนวน	12	23	71	56	41	203	
ท่านคิดว่าการดูวิดีโอการ์ตูน ธรรมะทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ ง่ายขึ้น	ร้อยละ	5.45	13.37	33.17	29.21	18.81	100	3.43 มาก
	จำนวน	11	27	67	59	38	202	
ค่าเฉลี่ยรวม								3.57 มาก

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60
หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00
หมายถึง มากที่สุด

ทัศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาตามทักษะการรับรู้เนื้อหาแบ่งตาม เกณฑ์อายุ

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาตามทักษะการรับรู้เนื้อหาธรรมะในระดับที่เห็นด้วยมากในเกือบทุกประเด็น แต่ทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่า

- ทัศนคติที่ว่าการรับฟังเนื้อหาธรรมะด้วยเสียง ทำให้ท่านรับเรื่องธรรมะได้สะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่า การได้พูดคุยเรื่องธรรมะในชีวิตประจำวันผ่านเว็บไซต์ธรรมะช่วยเตือนใจท่านให้อยู่ในศีลในธรรมเสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติที่ว่า การใช้ตัวอักษรสื่อสารเนื้อหาธรรมะทำให้เข้าใจธรรมะได้ง่าย ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1

จากตารางนี้สามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มช่วงอายุวัยกลางคนจนถึงวัยสูงอายุมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการใช้อินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาพระพุทธศาสนา มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มช่วงอายุวัยรุ่นถึงวัยทำงานตอนต้น (ดูตารางที่ 53)

ตารางที่ 53 ทศนคติต่อการเปิดรับเนื้อหาพระพุทธศาสนาตามทักษะการรับรู้เนื้อหาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

ความคิดเห็นการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับเนื้อหาธรรมะ	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
ท่านคิดว่าการรับฟังเนื้อหาธรรมะด้วยเสียง ทำให้ท่านรับเรื่องธรรมะได้สะดวก	3.52 ^a	4.12 ^b	4.08 ^c	7.78	0.00*	b,c >a
ท่านคิดว่าการรับฟังเนื้อหาธรรมะด้วยเสียง ทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่าย	3.53 ^a	4.00 ^b	3.94 ^c	3.89	0.02*	
ท่านคิดว่าการดูวิดีโอรายการที่น่าเสนอเนื้อหาธรรมะ ทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น	3.48	3.88	3.67	2.26	0.11	
ท่านคิดว่าการได้พูดคุยเรื่องธรรมะในชีวิตประจำวันผ่านWebboardธรรมะช่วยเตือนใจท่านให้อยู่ในศีลในธรรมเสมอ	3.18 ^a	3.95 ^b	3.75 ^c	7.18	0.00*	b,c >a
ท่านคิดว่าการใช้ตัวอักษรสื่อสารเนื้อหาธรรมะทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่าย	3.26 ^a	3.80 ^b	3.75 ^c	4.79	0.01*	b >a
ท่านคิดว่าการดูภาพการ์ตูนธรรมะทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น	3.46	3.62	3.40	0.47	0.63	
ท่านคิดว่าการดูวิดีโอการ์ตูนธรรมะทำให้ท่านเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น	3.39	3.62	3.40	0.66	0.52	

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทศนคติต่อการเรียนรู้ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา(Religion Learning in Websites)

ผลจากการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทศนคติต่อการเรียนรู้ในเว็บไซต์ธรรมะอยู่ในระดับที่ปานกลางทั้ง 3 ประเด็นแต่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ประเด็นที่ว่า การอ่านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้เช่นกัน (ค่าเฉลี่ย=3.31) (ดูตารางที่ 54)

ตารางที่ 54 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเรียนรู้ในเว็บไซต์ธรรมะ

ประเด็นการเรียนรู้	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	สรุปผล
ท่านคิดว่าการอ่านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้เช่นกัน	4.64	10.82	45.36	26.80	12.37	3.31 ปานกลาง
ท่านคิดว่าการฝึกปฏิบัติธรรมและสมาธิด้วยตนเองจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทำให้ท่านเข้าใจและสามารถปฏิบัติธรรมได้ด้วยตนเอง	6.70	15.98	41.75	23.71	11.86	3.18 ปานกลาง
ท่านคิดว่าการอ่านและศึกษาพระไตรปิฎกด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้	8.81	25.39	42.49	19.17	4.15	1.84 ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.11 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ทัศนคติต่อการเรียนรู้ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ธรรมะในระดับที่เห็นด้วยปานกลางทุกประเด็น แต่ทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่า

- ทัศนคติต่อท่านคิดว่าการอ่านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้เช่นกัน ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทัศนคติต่อการอ่านและศึกษาพระไตรปิฎกด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้ ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 55)

ตารางที่ 55 ทักษะคิดต่อการเรียนรู้เนื้อหาพระพุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ใน เว็บไซต์พระพุทธศาสนา	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
ท่านคิดว่า การอ่านและศึกษาพระ ไตรปิฎกด้วยตนเองจากเว็บไซต์ทำ ให้เข้าใจและเข้าถึงธรรมะได้	2.66 ^a	2.95 ^b	3.21 ^c	5.4	0.00*	c>a
ท่านคิดว่า การอ่านหลักธรรมคำ สอนทางพระพุทธศาสนาด้วย ตนเองจากเว็บไซต์ทำให้เข้าใจและ เข้าถึงธรรมะได้เช่นกัน	3.15 ^a	3.44 ^b	3.6 ^c	3.769	0.02*	c>a

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทักษะคิดต่อการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์ธรรมะ (Religion Experience in Websites)

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะคิดต่อการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในประเด็นการพูดคุยเรื่องธรรมะในเว็บบอร์ดธรรมะ เปรียบได้กับการสนทนาธรรมมากเป็นอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย = 3.57) และมีทักษะคิดต่อประเด็นการเข้าเว็บไซต์ธรรมะทำให้ความเชื่อความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของท่านหนักแน่นยิ่งขึ้นรองลงมาเป็นอันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย= 3.53) ในขณะที่มีเพียงประเด็นการพูดคุยเรื่องธรรมะในห้องแชทเปรียบได้กับการสนทนาธรรมที่มีทักษะคิดในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.25) (ดูตารางที่ 56)

ตารางที่ 56 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นในการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์
ธรรมะ

ทัศนคติต่อการให้ประสบการณ์		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	สรุปผล
การพูดคุยเรื่องธรรมะใน Webboardธรรมะ เปรียบได้กับการสนทนาธรรม	ร้อยละ	5.53	11.23	27.81	32.62	22.99	100	3.57 มาก
	จำนวน	10	21	52	61	43	187	
การเข้าเว็บไซต์ธรรมะทำให้ความเชื่อความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาหนักแน่นยิ่งขึ้น	ร้อยละ	5.29	12.17	31.75	25.4	25.4	100	3.53 มาก
	จำนวน	10	23	60	48	48	189	
รู้สึกใกล้ชิดกับธรรมะมากขึ้นหลังจากเข้าเว็บไซต์ธรรมะ	ร้อยละ	4.76	12.7	30.69	29.63	22.22	100	3.52 มาก
	จำนวน	12	23	61	53	37	189	
การฟังธรรมเทศนาออนไลน์/ดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ให้ความรู้สึกเหมือนได้นั่งฟังธรรมจากพระอาจารย์จริงๆและเหมือนอยู่ในสถานที่จริง	ร้อยละ	6.45	12.37	32.8	28.39	19.56	100	3.43 มาก
	จำนวน	9	24	58	56	42	186	
การพูดคุยเรื่องธรรมะในห้องแชทเปรียบได้กับการสนทนาธรรม	ร้อยละ	11.23	13.37	31.55	27.27	16.58	100	3.25 ปานกลาง
	จำนวน	21	25	59	51	31	187	
ค่าเฉลี่ยรวม								3.46 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ทัศนคติต่อการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์ธรรมะแบ่งตามเกณฑ์อายุ

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในระดับที่เห็นด้วยมากในหลายประเด็น แต่ทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันตามเกณฑ์อายุ เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe พบว่า

- ทัศนคติต่อการพูดคุยเรื่องธรรมะในเว็บบอร์ดธรรมะ เปรียบได้กับการสนทนาธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่1

- ทศนคติต่อการเข้าเว็บไซต์ธรรมะทำให้ความเชื่อความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของท่านหนักแน่นยิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทศนคติต่อความรู้สึกใกล้ชิดกับธรรมะมากขึ้นหลังจากเข้าเว็บไซต์ธรรมะ ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 2 และ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1
- ทศนคติต่อ การฟังธรรมเทศนาออนไลน์หรือดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ให้ความรู้สึกเหมือนได้นั่งฟังธรรมจากพระอาจารย์จริง ๆ และเหมือนอยู่ในสถานที่จริง ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 3 ให้คะแนนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 57)

ตารางที่ 57 ทศนคติต่อการให้ประสบการณ์ในเว็บไซต์พุทธศาสนาแบ่งตามเกณฑ์อายุ

ทศนคติต่อการให้ประสบการณ์	ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	ค่าสถิติ F	Sig.	คู่ต่าง
การพูดคุยเรื่องธรรมะใน Webboardธรรมะ เปรียบได้กับการสนทนาธรรม	3.33 ^a	3.98 ^b	3.72 ^c	4.98	0.01*	b>a
การเข้าเว็บไซต์ธรรมะทำให้ความเชื่อความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของท่านหนักแน่นยิ่งขึ้น	3.17 ^a	3.85 ^b	4.06 ^c	12.03	0.00*	b,c >a
รู้สึกใกล้ชิดกับธรรมะมากขึ้นหลังจากเข้าเว็บไซต์ธรรมะ	3.15 ^a	3.93 ^b	3.91 ^c	11.12	0.00*	b,c > a
การฟังธรรมเทศนาออนไลน์หรือดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ให้ความรู้สึกเหมือนได้นั่งฟังธรรมจากพระอาจารย์จริง ๆ และเหมือนอยู่ในสถานที่จริง	3.13 ^a	3.58 ^b	3.83 ^c	6.43	0.00*	c>a
การพูดคุยเรื่องธรรมะในห้องแชท เปรียบได้กับการสนทนาธรรม	3.14	3.68	3.17	2.88	0.06	

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทัศนคติต่อค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์ธรรมะ (Religion Seeking in Websites)

จากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในทางบวกในระดับสูง กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสามารถทำบุญผ่านเว็บไซต์และเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมจะทำให้ได้บุญมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาเป็นอันดับสอง คือ การตอบกระทู้ด้วยประสบการณ์ส่วนตัวจะทำให้ได้บุญจำนวน 138 คิดเป็นร้อยละ 76.2 และอันดับสาม คือ การตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดเพื่อเสนอหลักธรรมทำให้ได้บุญทางหนึ่ง มีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 (ดูตารางที่ 58)

ตารางที่ 58 ทัศนคติต่อการค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ทัศนคติต่อการค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านคิดว่าการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมจะทำให้ได้บุญ	จำนวน	139	43	182
	ร้อยละ	76.40	23.60	100
ท่านคิดว่าการตอบกระทู้ด้วยการให้คำปรึกษาจากประสบการณ์เป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	138	43	181
	ร้อยละ	76.20	23.80	100
ท่านคิดว่าการตั้งกระทู้เพื่อนำเสนอหลักธรรมบางประการในWebboardเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการเผยแพร่ธรรมะอีกทางหนึ่ง	จำนวน	136	47	183
	ร้อยละ	74.30	25.70	100
ท่านคิดว่าการบริจาคเงินค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือการซื้อพื้นที่โฆษณาในเว็บไซต์เป็นการทำบุญและทำนุบำรุงศาสนาทางหนึ่ง	จำนวน	135	51	186
	ร้อยละ	72.60	27.40	100
ท่านคิดว่าการฟังธรรมะจากไฟล์เสียงออนไลน์ในเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	126	60	186
	ร้อยละ	67.70	32.30	100
ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่ทำให้ท่านได้ทำบุญบ่อยครั้งขึ้น	จำนวน	113	75	188
	ร้อยละ	60.10	39.90	100
ท่านคิดว่าการดูวิดีโอที่มีเนื้อหาธรรมะในเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	125	62	187
	ร้อยละ	66.80	33.20	100
ท่านคิดว่าการอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	129	59	188
	ร้อยละ	68.60	31.40	59
ท่านคิดว่าการเข้ามาตั้ง/ตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมเป็นการทำบุญ/การสะสมบารมีทางหนึ่ง	จำนวน	112	71	183
	ร้อยละ	61.20	38.80	100

ทัศนคติต่อค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์ธรรมะแบ่งตามเกณฑ์อายุ

สืบเนื่องจากตารางที่ 52 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมมีทัศนคติในทางบวกต่อการค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา แต่เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มช่วงอายุพบว่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติใน 5 ประเด็น ได้แก่

ทัศนคติต่อการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมะจะทำให้ได้บุญแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการให้คะแนนข้อความ ท่านคิดว่าการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมะจะทำให้ได้บุญ แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 9.76, sig. = 0.00) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 59)

ตารางที่ 59 ทัศนคติต่อการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมะจะทำให้ได้บุญแบ่งตามเกณฑ์ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทัศนคติต่อการตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมะจะทำให้ได้บุญ		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	28	55	83	9.76	0.00*
	(33.70)	(66.30)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	4	34	38		
	(10.50)	(89.50)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	7	37	44		
	(15.90)	(84.10)	(100)		
รวม	39	126	165		
	(23.60)	(76.40)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทัศนคติต่อการบริจาคเงินค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือการซื้อพื้นที่โฆษณาในเว็บไซต์เป็นการทำงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการให้คะแนนข้อความ ท่านคิดว่าการบริจาคเงินค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือการซื้อพื้นที่โฆษณาในเว็บไซต์เป็นการทำงานและทำนุบำรุงศาสนาทางหนึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 14.81, sig. = 0.00) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 60)

ตารางที่ 60 ทศนคติต่อการบริจาคเงินค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือการซื้อพื้นที่โฆษณาในเว็บไซต์เป็นการทำบุญ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทศนคติต่อการบริจาคเงินให้เว็บไซต์เป็นการทำบุญ		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	33	50	83	14.81	0.00*
	(39.80)	(60.20)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	5	36	41		
	(12.20)	(87.80)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	7	39	46		
	(15.20)	(84.80)	(100)		
รวม	45	125	170		
	(26.50)	(73.50)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่ในการทำบุญได้บ่อยครั้งขึ้น

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีทศนคติต่อการให้คะแนนข้อความ ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่ทำให้ท่านได้ทำบุญบ่อยครั้งขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยยะทางสถิติ (ค่า Chi-square = 7.07, sig. = 0.03) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ 3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 61)

ตารางที่ 61 ทศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่ในการทำบุญได้บ่อยครั้งขึ้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการทำบุญได้บ่อยขึ้น		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	41	42	83	7.07	0.03*
	(49.40)	(50.60)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	11	30	41		
	(26.80)	(73.20)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	15	31	46		
	(32.60)	(67.40)	(100)		
รวม	67	103	170		
	(39.40)	(60.60)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทัศนคติต่อการอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการให้คะแนนข้อความ ท่านคิดว่า การอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 7.07, sig. = 0.03) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 62)

ตารางที่ 62 ทัศนคติต่อการอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทัศนคติต่อการอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญ		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	33	50	83	7.83	0.02*
	(39.80)	(60.20)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	7	34	41		
	(17.10)	(82.90)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	11	35	46		
	(23.90)	(76.10)	(100)		
รวม	51	119	170		
	(30.0)	(70.0)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทัศนคติต่อการตั้ง/ตอบกระทู้ด้วยหลักธรรม เป็นการทำบุญ/การสะสมบารมีทางหนึ่ง

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการให้คะแนนข้อความ ท่านคิดว่า การอ่านศึกษาธรรมะจากเว็บไซต์ธรรมะเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ (ค่า Chi-square = 7.07, sig. = 0.03) กล่าวคือ ช่วงอายุที่ 2 และ3 ทำกิจกรรมนี้มากกว่ากลุ่มช่วงอายุที่ 1 (ดูตารางที่ 63)

ตารางที่ 63 ทศนคติต่อการตั้ง/ตอบกระทู้ด้วยหลักธรรม เป็นการทำบุญ/การสะสมบารมีทางหนึ่ง

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ทศนคติต่อการตั้ง/ตอบกระทู้ด้วยหลักธรรมเป็นการสะสมบุญบารมี		จำนวน (ร้อยละ)	ค่า Chi-square	Sig.
	ไม่ใช่	ใช่			
ช่วงอายุ 1 (0-30 ปี)	40	41	81	8.16	0.17
	(49.40)	(50.60)	(100)		
ช่วงอายุ 2 (31- 40 ปี)	9	30	39		
	(23.10)	(76.90)	(100)		
ช่วงอายุ 3 (41 ปีขึ้นไป)	16	30	46		
	(34.80)	(65.20)	(100)		
รวม	65	101	166		
	(39.20)	(60.80)	(100)		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq 0.05$

ทศนคติต่อการใช้เครื่องมือ/โปรแกรมช่วยในเว็บไซต์เพื่อค้นหาทางจิตวิญญาณ

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยกดปุ่มอนุโมทนาในเว็บไซต์ทั้งหมด 111 คน พบว่าจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 คิดว่าการกดปุ่มอนุโมทนาในเว็บไซต์ทำให้ได้บุญ และในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มี Social Media ที่เคยกดแบ่งปันเนื้อหาพระพุทธศาสนาจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8คิดว่าการกระทำความดีดังกล่าวทำให้ได้บุญ (ดูตารางที่ 64)

ตารางที่ 64 ทศนคติต่อการใช้เครื่องมือ/โปรแกรมช่วยในเว็บไซต์เพื่อค้นหาทางจิตวิญญาณ

ทศนคติต่อการค้นหาทางจิตวิญญาณในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านคิดว่าการกดปุ่มอนุโมทนาในเว็บบอร์ดเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	79	32	111
	ร้อยละ	43.40	17.60	100
ท่านคิดว่าการ share หรือแบ่งปันเรื่องราวธรรมะใน social network เป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	จำนวน	52	14	66
	ร้อยละ	78.80	21.20	100

ทัศนคติต่อการกดปุ่มอนุโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

จากผลการวิจัยด้วยบทเว็บไซต์พระพุทธศาสนาในบทที่ 4 พบว่าเว็บไซต์พระพุทธศาสนา มีเครื่องมือพิเศษที่พบได้ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเท่านั้น คือ ปุ่มอนุโมทนา ที่เชื่อมโยงเข้ากับระบบการเก็บคะแนนและระบบการแสดงตัวตนของสมาชิกในเว็บไซต์ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพฤติกรรม การรับรู้และทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นอนุโมทนาได้ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการอนุโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

จากผลวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 เคยแสดงการอนุโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาด้วยการพิมพ์คำที่มีความหมายเดียวกัน และผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90 เคยกดปุ่มอนุโมทนา (ดูตารางที่ 65)

ตารางที่ 65 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยแสดงการอนุโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนาด้วยการพิมพ์

พฤติกรรมการอนุโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา		เคย	ไม่เคย	รวม
ท่านเคยตอบกระทู้ด้วยการพิมพ์ คำว่า “อนุโมทนา”, “สาธุอนุโมทามิ”, “Anumotana” หรือคำอื่น ๆ ที่มีความหมายเดียวกัน	จำนวน	129	83	212
	ร้อยละ	60.80	39.20	100
ท่านเคยกดปุ่ม “อนุโมทนา”	จำนวน	87	45	132
	ร้อยละ	65.90	34.10	100

การรับรู้ความหมายของการอนุโมทนา

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 ทราบความหมายของการอนุโมทนา (ดูตารางที่ 66)

ตารางที่ 66 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่รับรู้ความหมายของการอนุโมทนา

การรับรู้ความหมายของการอนุโมทนา		ทราบ	ไม่ทราบ	รวม
ท่านทราบความหมายของการอนุโมทนา	จำนวน	183	31	214
	ร้อยละ	85.50	14.50	100

ทัศนคติต่อการร่อนโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 69.92 ให้ความหมายในการร่อนโมทนาทางเว็บไซต์ว่าการร่อนโมทนาคือการยินดีในการทำบุญของผู้อื่นในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.60) รองลงมาคือ การทำบุญอย่างหนึ่งในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 3.6) โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 โดยผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06 (ดูตารางที่ 67)

ตารางที่ 67 แสดงระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการร่อนโมทนาในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ความหมายของการ ร่อนโมทนา		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	รวม	สรุปผล
การยินดีในการทำบุญ ของผู้อื่น	ร้อยละ	0.75	1.5	4.51	23.31	69.92	100	4.60
	จำนวน	1	2	6	31	93	133	มากที่สุด
การทำบุญอย่างหนึ่ง	ร้อยละ	10.48	6.45	22.58	33.06	27.42	100	3.60
	จำนวน	13	8	28	41	34	124	มาก
การแสดงความเห็นด้วย	ร้อยละ	14.63	8.94	26.02	27.64	22.76	100	3.35
	จำนวน	18	11	32	34	28	123	ปานกลาง
สะสมบุญ สร้างบารมี	ร้อยละ	21.26	13.39	21.26	18.11	25.98	100	3.14
	จำนวน	27	17	27	23	33	127	ปานกลาง
การแสดงมารยาทเมื่อ เข้ามาอ่านกระทู้	ร้อยละ	40.83	20.83	18.33	12.5	7.5	100	2.25
	จำนวน	49	25	22	15	9	120	น้อย
เพื่อพลังการให้หรือลด ข้อเสียและเป็นสมาชิก ยอดเยี่ยม	ร้อยละ	82.76	9.48	3.45	1.72	2.59	100	1.32
	จำนวน	96	11	4	2	3	116	น้อยที่สุด
เกมส์สะสมคะแนนในเว็บ	ร้อยละ	85.34	6.9	5.17	1.72	0.86	100	1.26
	จำนวน	99	8	6	2	1	116	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม								2.78 ปานกลาง

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ทัศนคติต่อการเป็นชุมชนออนไลน์ในเว็บไซต์ธรรมะ (Religion Community in Websites)

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับที่ค่อนข้างมากต่อประเด็นการเป็นชุมชนธรรมะออนไลน์ โดยทัศนคติต่อเว็บไซต์พระพุทธศาสนาเป็นสถานที่ๆทำให้ได้พบผู้ที่มีความสนใจเรื่องธรรมะเหมือนกันมากเป็นอันดับหนึ่งด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 185 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 คิดว่าเว็บ และเมื่อเข้าเว็บไซต์พระพุทธศาสนาทำให้ได้พูดคุยกับคนที่มีความสนใจเรื่องธรรมะได้ง่ายและสะดวกมีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 ในขณะที่ทัศนคติต่อประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆและพัฒนาความสัมพันธ์ต่อในโลกความเป็นจริงยังมีระดับที่ไม่สูง โดยคิดเป็นร้อยละ 38.7 และร้อยละ 30.2 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 68)

ตารางที่ 68 ทัศนคติต่อการเป็นชุมชนธรรมะออนไลน์ในเว็บไซต์พระพุทธศาสนา

ทัศนคติต่อการเป็นชุมชนออนไลน์		ใช่	ไม่ใช่	รวม
เว็บไซต์ธรรมะเป็นสถานที่ๆจะได้พบผู้ที่มีความสนใจเรื่องธรรมะเหมือนกันกับท่าน	จำนวน	185	18	203
	ร้อยละ	91.1	8.9	100
การพูดคุยในเว็บไซด์กับคนที่มีความสนใจเรื่องธรรมะเหมือน/คล้ายกันทำได้ง่ายและสะดวกเมื่อเทียบกับการพูดคุยกันในชีวิตประจำวัน	จำนวน	160	52	212
	ร้อยละ	75.5	24.5	100
หลังจากท่านเข้าเว็บไซต์ธรรมะ ท่านได้พบกลายานมิตรทางธรรมที่ท่านสามารถพูดคุยซักถามเรื่องธรรมะได้	จำนวน	121	61	182
	ร้อยละ	66.5	33.5	100

นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเว็บบอร์ดธรรมะที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.66) (ดูตารางที่ 69)

ตารางที่ 69 ทัศนคติต่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเว็บบอร์ดธรรมะ

ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของ Webboard ที่ท่านใช้อยู่		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	สรุปผล
	จำนวน	44	29	71	19	18	181	2.66 ปานกลาง
	ร้อยละ	24.31	16.02	39.23	10.50	9.94	100	

หมายเหตุ...เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 -2.60 หมายถึง น้อย 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง 3.41-4.20 หมายถึง มาก และ 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

พฤติกรรมในชุมชนออนไลน์

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมที่เว็บไซต์จัด โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ที่เคยทำกิจกรรมดังกล่าว และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยพัฒนาความสัมพันธ์จากเพื่อนในเว็บไซต์ธรรมดาเป็นเพื่อนในโลกความเป็นจริง โดยมีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 (ดูตารางที่ 70)

ตารางที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยทำกิจกรรมในชุมชนออนไลน์

พฤติกรรมในชุมชนออนไลน์		ใช่	ไม่ใช่	รวม
ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมในโลกความเป็นจริง เช่น การทำบุญ หรือกิจกรรมอื่นๆที่เว็บไซต์ธรรมดาจัดขึ้น	จำนวน	70	111	181
	ร้อยละ	38.7	61.3	100
ท่านเคยพัฒนาความสัมพันธ์จากเพื่อนที่รู้จักและคุยในเว็บไซต์ธรรมดาเป็นเพื่อนในโลกความเป็นจริง	จำนวน	55	127	182
	ร้อยละ	30.2	69.8	100
ท่านให้ความสำคัญกับการตอบกระทู้ในกระดานข่าวต่างๆเพื่อสะสมคะแนนและเพิ่มอันดับ/ตำแหน่งในบัญชี (user account)ของท่านในเว็บไซต์	จำนวน	18	162	180
	ร้อยละ	10	90	100

ผลการวิจัยในส่วนการเป็นชุมชนออนไลน์ สามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเว็บบอร์ดธรรมดาที่ใช้อยู่ในระดับปานกลาง จึงอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไม่ค่อยส่งเสริมการทำกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการพบปะและพูดคุยเฉพาะในพื้นที่เว็บบอร์ดเท่านั้น

ตอนที่ 5 การประเมินการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์พระพุทธศาสนาต่าง ๆ และการเชื่อมโยงไปยัง Social Media

ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 61.5 หรือ จำนวน 88 คน มีบัญชีรายชื่ออยู่ใน Social Network โดย Social Network ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามใช้มากที่สุด คือ Facebook มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 40.87 รองลงมาเป็น Hi5 มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 โดยพบว่า Social Network ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ Social Network ที่อยู่ในหมวดสื่อสาร (ดูตารางที่ 71)

ตารางที่ 71 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีบัญชีรายชื่อใน Social Network

Social Network	ร้อยละ	จำนวน
Facebook	40.87	85
Hi5	22.12	46
Youtube	17.79	37
Twitter	12.50	26
LinkedIn	2.88	6
Flickr	3.85	8

หมายเหตุ.. 1 คนสามารถมี Social Network ได้มากกว่า 1 ที่

ในเรื่องของการเชื่อมโยงเว็บไซต์ธรรมะกับ Social network ของผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 88.5 ไม่มีการเชื่อมโยง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 11.5 มีการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ดีเอ็มซี คิดเป็นร้อยละ 6.9 และพลังจิตร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 90.9 ไม่รู้จัก Social Media ของเว็บไซต์พลังจิต ใน Facebook และกว่าร้อยละ 92.0 ไม่รู้จักและติดตาม Social Media ของเว็บไซต์ดีเอ็มซี ใน Facebook และกว่าร้อยละ 96.7 ไม่รู้จักและติดตาม Social Media ของเว็บไซต์ดีเอ็มซี ใน Twitter และกว่าร้อยละ 90.0 ไม่เคยกดปุ่ม share หรือ กด like เพื่อแบ่งปันบทความในเว็บไซต์ดีเอ็มซี และเชื่อมโยงไปยังบัญชี Social Media ของตนเอง